

26. Скакун О. Ф. Теорія та історія держави і права: [підруч.] / О. Ф. Скакун. — Х.: Консум, 2001. — 656 с. Skakun O. F. Teoriia ta istoriia derzhavy i prava: [pidruch.] / O.F. Skakun. — Kh.: Konsum, 2001. — 656 s.

27. Сучасний тлумачний словник української мови / За заг. ред. В. В. Дубичинського. — Харків: Школа, 2006. Suchasnyi tлумachnyi slovnyk ukrainskoi movy/ Za zah. red. V. V. Dubichynskoho. — Kharkiv: Shkola, 2006.

28. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV// Відомості Верховної Ради. — 2003. — № 40–44. — Ст. 356. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16 sichnia 2003 r. № 435-IV// Vidomosti Verkhovnoi Rady. — 2003. — № 40–44. — St. 356.

OSTAPOVYCH V. FEATURES ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF HEALTH FACILITIES THAT PROVIDE MEDICAL ASSISTANCE TO VICTIMS CHERNOBYL DISASTER

Стаття надійшла до редакції 27.10.15.

УДК 342.9

Шаталова Лариса Миколаївна,
асистент кафедри теорії та історії держави і права
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»¹

НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано вплив модернізаційних процесів у системі центральних органів виконавчої влади на нормотворчу діяльність Міністерства освіти і науки України. Надано характеристику участі громадськості у нормотворчій діяльності міністерства.

Ключові слова: нормотворчість, нормотворча діяльність, адміністративна нормотворчість, участь громадськості у нормотворчій діяльності МОН України, регуляторний акт, наказ.

It is analyzed the impact of modernization processes in the system of central executive authorities on legislation activity Ministry of Education and Science of Ukraine. It is defined the public participation in legislation activity of this Ministry.

Keywords: rule-making, legislation activity, administrative legislation, public participation in legislation activity Ministry of Education and Science of Ukraine, regulatory act, order.

¹ Shatalova Larysa, Assistant of the Theory and History of State and Law Department in Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman.

Постановка проблеми. Правове регулювання нормотворчої діяльності центральних органів виконавчої влади (далі — ЦОВВ) її поняття та зміст, практика реалізації залишається одним з найактуальніших питань періоду незалежності України. Серед різноманітних правових форм реалізації завдань і функцій (компетенції) Міністерства освіти і науки України (далі — МОН України) як суб'єкта публічного адміністрування вагоме місце займає нормотворча діяльність. З прийняттям Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» врегульовано таке важливе питання, як визначення видів актів, що мають право видавати міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Однак, відсутність у вітчизняному законодавстві спеціального Закону України «Про нормативно-правові акти» спричиняє низку проблем, пов'язаних з реалізацією нормотворчої діяльності міністерств та інших ЦОВВ. Очевидною є необхідність визначення чітких меж нормотворчих повноважень і правова регламентація процедури здійснення правотворчої діяльності суб'єктів публічної адміністрації.

Анализ останніх наукових досліджень. Організації та вдосконаленню форм публічного адміністрування ЦОВВ приділяли увагу науковці-адміністративісти О.Г. Бондар, Т.О. Коломєць, В.К. Колпаков, П.С. Лютіков, Ю.В. Пирожкова, А.А. Шарая, С.Г. Серьогіна. Окремі аспекти правового регулювання нормотворчої діяльності міністерств були предметом дослідження молодих науковців Н. Александрової, Д. Журавльова, Н. Охріменко та інших. Дослідження нормотворчої діяльності МОН України залишились поза увагою.

Мета та завдання дослідження. Встановити особливості правового регулювання участі громадськості та визначити межі нормотворчої діяльності МОН України як головного органу в системі ЦОВВ із формування і забезпечення реалізації державної політики у освітньо-науковій сфері.

Викладення основного матеріалу. У наукових джерелах форма прийняття нормативно-правових актів називається по-різному: встановлення норм права, видання нормативних актів, адміністративна правотворчість, адміністративна нормотворчість. На нашу думку, доцільніше використовувати останній термін. При дослідженні даного питання, науковці звертають увагу на різні аспекти нормотворчої діяльності. Так, деякі розглядають нормотворчість як специфічний різновид правової форми діяльності публічної адміністрації, яка за змістом дуже наближена до зако-

нодавчої діяльності (законотворчості), її підстави чітко визначені у законодавчих актах, із визначенням уповноважених суб'єктів нормотворення, сфери нормотворення (вона має підзаконний характер) [1, с. 24]. Інші акцентують увагу на тому, що поняття правотворення є узагальненішим, ніж нормотворення. Треті наголошують на тому, що, коло суб'єктів нормотворення обмежується органами виконавчої влади різних рівнів [2, ч. 1. п. 1]. Причому, нормотворчість, як вид спеціальної діяльності системи органів виконавчої влади, має свої, притаманні їй ознаки, які відображають її специфіку та відрізняють від інших видів діяльності. Так, основними ознаками нормотворчості органів виконавчої влади є: 1) державна діяльність, яка реалізується через систему органів виконавчої влади; 2) здійснюється у порядку і процедурі регламентованих чинним законодавством; 3) результатом її є нові чи удосконалені підзаконні нормативно-правові акти [3, с. 46].

Аргументами на користь використання терміну «адміністративна нормотворчість», на нашу думку, є особливості такої діяльності. Отже, адміністративна нормотворчість: є специфічним різновидом правової форми діяльності публічної адміністрації; має підзаконний, тобто виконавчо-розпорядчий характер; органи виконавчої влади здійснюють практичне втілення законів у життя шляхом видання правових актів розпорядчого характеру, що підлягають обов'язковому виконанню та встановлюються адміністративно-правовими нормами; може проявлятися у вирішенні органами виконавчої влади, їх посадовими особами питань індивідуального характеру.

Нормотворча форма діяльності міністерств реалізується шляхом ординарного, законопроектного та спеціального провадження [4, с. 219]. Законопроектне провадження передбачає діяльність щодо розробки проектів законів України. В межах ординарного провадження здійснюється видання міністром освіти і науки України наказів, затвердження положень, інструкцій, правил та інших документів нормативно-правового характеру. Спеціальним провадженням є розробка проектів актів Президента, КМУ та їх внесення на розгляд міністерства у встановленому законодавством порядку.

МОН України є головним органом у системі ЦОВВ, на який покладено повноваження щодо: по-перше, формування та забезпечення реалізації державної політики у сферах освіти і науки, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, трансферу (передачі) технологій; по-друге, забезпечення формування та

реалізації державної політики у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю навчальних закладів, підприємств, установ та організацій, які надають послуги у сфері освіти або провадять іншу діяльність, пов'язану з наданням таких послуг, незалежно від їх підпорядкування і форми власності [5, п. 1]. Виконання покладених обов'язків відбувається у різних формах, у тому числі — у формі нормотворчої діяльності. Для врахування інтересів усіх суб'єктів освітнього процесу, при розробці нормативно-правових актів необхідно залучати не тільки фахівців, але і представників громадськості.

Сьогодні міністерствами приймаються відповідні документи, які закріплюють процедуру прийняття нормативних актів, МОН України не є виключенням. МОН України не є безпосереднім суб'єктом законотворчого процесу, але відповідно до покладених на нього завдань, визначених у підпунктах 1, 2 і 3 п. 4 Положення про МОН, уповноважений на основі узагальнення практики застосування законодавства розробляти проекти законів і пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, що належать до його компетенції. При чому, у другому розділі Регламенту МОН України деталізовано процедури законопроектної та нормотворчої діяльності [6, пп. 2.2, пп. 2.3]. Визначаються розробники та співвиконавці підготовки проекту акта, терміни, порядок і послідовність дій посадових осіб, порядок взаємодії між його структурними підрозділами і посадовими особами та іншими органами влади й організаціями. Таким чином, Регламент МОН України визначає систему документообігу, що дозволяє гарантувати виконання його функцій щодо нормотворчої діяльності.

Окрім того, законодавством передбачена участь громадськості у нормотворчості. Це питання певною мірою досліджується в наукових джерелах. Так, науковцями виділяються три варіанти (види, способи) прийняття нормативних актів публічної адміністрації з урахуванням участі громадськості: формальний, неформальний, винятковий [7, с. 25].

На сьогоднішній день в Україні участь громадськості у адміністративній нормотворчості встановлена лише щодо нормативних актів регуляторного характеру. Відповідно до ст. 6 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» такими суб'єктами є: громадяни, суб'єкти господарювання, їх об'єднання та наукові установи, а також консультативно-дорадчі органи, що створені при органах державної влади та органах місцевого самоврядування і представ-

ляють інтереси громадян та суб'єктів господарювання. На виконання вказаного закону, Положенням про МОН визначено, що з метою організації своєї діяльності міністерство забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, залучення громадян до участі в управлінні державними справами, ефективну взаємодію з інститутами громадянського суспільства, здійснення громадського контролю за діяльністю МОН, врахування громадської думки під час формування та реалізації державної політики у сферах, що належать до компетенції МОН. Участь громадськості у роботі колегії МОН, як консультативно-дорадчого органу забезпечується шляхом залучення до її складу представників наукових і навчальних закладів, організацій і установ; громадських організацій; всеукраїнських профспілок, їх об'єднань; всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців та інших осіб. Широкий спектр контрольних повноважень наділена Громадська рада при МОНУ України, яка може ініціювати та проводити в установленому порядку перегляд регуляторних актів, громадську експертизу діяльності міністерства, громадську антикорупційну експертизу проектів нормативно-правових актів, документів, подій, ситуацій тощо.

У Положенні про МОН України зазначено, що накази МОН є регуляторними актами, які розробляються, розглядаються, видаються та оприлюднюються з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [8]. Нормотворча форма публічного адміністрування МОН України реалізується шляхом обговорення з громадськістю та прийняття рішень, які затверджуються наказом та підписуються міністром. Аналіз наказів МОН України дає підстави здійснити їх класифікацію за змістом [9, с. 60]: 1) з основної діяльності: утворення, ліквідація, реорганізація, перейменування структурних підрозділів, підприємств, установ, організацій; перерозподілу та зміни повноважень; фінансово-господарської діяльності; затвердження рішень консультативно-дорадчих органів; затвердження положень (статутів), регламентів, інструкцій, порядків, правил та внесення до них змін. Ці накази розраховані на неодноразове застосування і мають неперсоніфікований характер; 2) з кадрових питань: призначення, звільнення, переведення, переміщення з посади; присвоєння рангу державного службовця; нагородження відомчими заохочувальними відзнаками, застосування заходів заохочення, допомоги, пільг, стягнення чи дисциплінарного впливу; зарахування до резерву на висунення; надання відпус-

ток, направлення у відрядження. Такі накази мають індивідуальний, тобто ненормативний характер, породжують права та обов'язки тільки у того суб'єкта (суб'єктів), на яких вони поширюються.

Додаткового переліку нормативно-правових актів, які можуть видавати міністерства не встановлено, проте на практиці зустрічаються поодинокі випадки прийняття інших актів. Наприклад, розпорядження «Про створення в Міністерстві освіти і науки, молоді та спорту консультативного телефону «Літня екзаменаційна сесія 2011/2012 навчального року» від 18 травня 2012 р. № 24-р. [10]. Хоча це розпорядження було видане до прийняття останніх редакцій Положення та Регламенту МОН, але після прийняття Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», така ситуація не є прийнятною.

Розглянемо детальніше нормотворчість МОН у вигляді підготовки проектів законів, які належать до регуляторних актів публічної адміністрації, роль і межі участі у цьому процесі громадськості. Перший вид прийняття нормативно-правових актів за участю громадськості, у тому числі МОН України — формальний, тобто який вимагає попереднього обговорення проектів на всеукраїнських нарадах за галузевим спрямуванням спільно з центральними та місцевими органами виконавчої влади, представниками об'єднань роботодавців і профспілок, керівниками навчальних закладів та установ професійно-технічної освіти. Так, на виконання Програми діяльності КМУ та Стратегії сталого розвитку «Україна — 2020», затверджених розпорядженням КМУ від 4 березня 2015 р. № 213-р, прикінцевих положень Закону України від 1 липня 2014 р. № 156-VI «Про вищу освіту», а також з урахуванням положень Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням КМУ від 1 квітня 2014 р. № 333-р. МОН України розроблено низку проектів Законів України: «Про професійну освіту»; нові редакції законів «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» тощо. У законопроектах враховано пропозиції місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, об'єднань роботодавців і профспілок, керівників навчальних закладів і установ професійно-технічної освіти, а також погоджено із заінтересованими центральними органами виконавчої влади та подано на розгляд КМУ, що свідчить про інтенсивність законотворчої діяльності міністерства на сучасному етапі модернізаційних процесів у сферах освіти та науки. Слід зауважити, що МОН України до-

тримується порядку розроблення законопроектів на демократичних засадах з урахуванням громадської думки шляхом оголошення про збір пропозицій для розробки проектів нормативно-правових актів на офіційному сайті. Так, проект Закону України «Про освіту» на виконання вимог статті 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» був оприлюднений на офіційному веб-сайті МОН України з метою отримання зауважень і пропозицій, які можуть надсилатися на поштову або електронну адресу міністерства протягом одного місяця.

Другий вид прийняття нормативно-правових актів — неформальне нормотворення. МОН України передбачає повідомлення про проект нормативного акту з наданням зацікавленим сторонам можливості письмових пропозицій без усної їх презентації та опублікування. Так, МОН України на офіційному сайті у рубриці «Громадське обговорення» розміщуються проекти: наказів МОН, наказів про внесення змін до раніше затверджених актів МОН, постанов КМУ, навчальних програм, навчально-виховних і патріотичних заходів тощо. Наприклад, таким чином був оприлюднений проект наказу МОН України «Про затвердження Порядку державної атестації дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів» 1 листопада 2014 р. Міністерством визначений строк прийняття зауважень і пропозицій від фізичних і юридичних осіб, а також їх об'єднань до вказаного проекту впродовж місяця з дати його оприлюднення на поштову або електронну адресу розробника. Даний Порядок був затверджений наказом МОН від 30 січня 2015 р. № 67. Слід зауважити, що перелік проектів адміністративних актів, актів публічного адміністрування МОН України досить широкий. Так, на розгляд громадськості запропоновані: зміни до Порядків, затверджених наказом МОН від 01 листопада 2013 р. № 1541 «Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства» до 08 липня 2015 року; проект наказу «Про затвердження форми Реєстраційної картки технології та її складових та інструкції з її оформлення»; навчальна програма «Захист Вітчизни» (для навчальних закладів системи загальної середньої освіти); проект заходів щодо «Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді»; проект постанови КМУ «Про затвердження порядків проведення державної експертизи технологій та/або їх складових і погодження ввезення в Україну технологій та/або їх складових, придбання яких передбачається

за рахунок бюджетних коштів, і погодження трансферу та реєстрації створених або придбаних за рахунок таких коштів технологій та/або їх складових, які передаються юридичним особам, що зареєстровані в інших країнах, або фізичним особам — іноземцям чи особам без громадянства» та аналіз його регуляторного впливу розміщено на офіційному сайті міністерства.

Натомість строки подання пропозицій і зауважень зацікавленими особами щодо регуляторних актів не визначений і тому встановлюється міністерством на власний розсуд. А отже, дане питання вимагає наукового дослідження та законодавчої регламентації. Для визначення часових меж в адміністративному та цивільному судочинстві зустрічається категорія розумний строк або нормально необхідний час. У нашому випадку, вважаємо таким час, який необхідний для підготовки нормативно-правових актів міністерством, належної організації роботи міністра, апарату МОН, структурних підрозділів, до компетенції яких належить нормотворча функція. При чому необхідно враховувати обставини, якими зумовлюється розумний строк розгляду проектів нормативно-правових актів МОН. До таких обставин, слід віднести: складність нормотворчої діяльності (законодавчого або нормотворчого процесу); кількість осіб, які беруть у ній участь; складність їх поведінки; необхідність участі зацікавлених осіб з громадськості. Дослідження практики дає можливість назвати два види строків: один і два місяці. Вважаємо можливим визнати розумними строки у 1 місяць для розгляду підзаконних нормативно-правових актів і 2 місяці для розгляду громадськістю проектів законів як складнішого та трудомісткішого процесу, які вимагають дотримання певної процедури.

Третій різновид нормотворчості МОН України з урахуванням участі громадськості — виняткова, яка не передбачає обов'язку суб'єкта публічної адміністрації залучати громадськість до адміністративної нормотворчості, однак із урахуванням публічного інтересу. Наприклад, такими документами, які не потребують проведення консультацій з громадськістю, можуть бути проекти: наказів (щодо призначення експертизи навчальних закладів, Про затвердження форм документів про вищу освіту (наукові ступені) державного зразка та додатків до них, зразка академічної довідки від 12.05.2015 № 525); законів (Про ратифікацію Протоколу про внесення поправок до Угоди про створення Українського науково-технологічного центру»); Указів Президента України (Про

призначення М. Стріхи представником України в Адміністративній Раді Українського науково-технологічного центру») тощо.

МОН України наділено правом приймати акти нормативно-правового змісту, які є обов'язковими для виконання Державною інспекцією навчальних закладів (далі — ДІНЗ), діяльність якої спрямовується і координується КМУ через міністра освіти і науки. Нормотворча функція ДІНЗ виявляється в участі у підготовці і розгляді преєктів рішень з питань реформування освіти, прогнозування розвитку системи освіти та її організаційно-правового забезпечення. Відповідно ДІНЗ має право видавати тільки акти організаційно-розпорядчого характеру. Це зумовлено тим, що тільки міністр освіти і науки входить до складу КМУ і безпосередньо бере участь у визначенні державної політики у сфері освіти і науки. Водночас у підзаконних нормативно-правових актах пп. 9 п. 4 Положення про ДІНЗ відповідно до покладених на нього завдань в установленому порядку узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, КМУ, нормативно-правових актів міністерства та в установленому порядку подає їх міністру МОН України. Ці норми дають підстави вважати, що на певних стадіях усього процесу нормотворча функція МОН України розподілена між органами влади. Таким чином, центральні органи виконавчої влади здійснюють розробку та впровадження, а міністерство — затвердження або погодження з наступним поданням на розгляд Кабінету Міністрів України.

Дане питання потребує законодавчого закріплення та впровадження поняття «делегована нормотворчість» як однієї з форм нормотворчості міністерств [11, с. 187] і нормативного закріплення надання міністерству права передавати іншим ЦОВВ нормотворчі функції на умовах делегованої нормотворчості, шляхом внесення змін до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади». Проте недостатня координація законотворчих робіт між законодавчою та виконавчою гілками влади і нормотворчих робіт у системі ЦОВВ, у тому числі між МОН і ДІНЗ, призводить до дублювання в роботі щодо підготовки нормативно-правових «...актів законодавства, нераціонального використання матеріальних, фінансових, інтелектуальних ресурсів та гальмування нормотворчого процесу в цілому...» [12, с. 87].

Висновки. Адміністративна нормотворчість МОН України як головного суб'єкта публічного адміністрування у сфері освіти і

науки полягає у виданні та удосконаленні підзаконних нормативно-правових актів регуляторного характеру, яка включає законопроектну діяльність і реалізується шляхом законопроектного, ординарного та спеціального провадження.

Значну частину нормотворчої діяльності МОН України складає видання наказів, затвердження положень, інструкцій, правил та інших документів нормативно-правового характеру, які підписуються міністром. Адміністративна нормотворчість здійснюється у порядку ординарного провадження з видання наказів з основної діяльності та з кадрових питань.

Участь громадськості є необхідною умовою нормотворчої форми публічного адміністрування МОН України. Виділяються три варіанти (види) прийняття нормативних актів публічної адміністрації з урахуванням участі громадськості — формальний, неформальний і винятковий, які вирізняються за строками, способом і формою надання пропозицій і зауважень. Нормотворчість із залученням громадськості здійснюється у формі обов'язкового попереднього обговорення пропозицій і зауважень або надсилання пропозицій і зауважень у паперовому чи електронному вигляді без усної презентації та опублікування. Нормотворчість без залучення громадськості, але з урахуванням публічного інтересу здійснюється через службових і посадових осіб консультативно-дорадчих органів МОН України.

Для упорядкування нормотворчої діяльності МОН України пропонуємо внести зміни до Положення про МОН та Регламенту МОН і визначити розумні строки підготовки та розгляду законопроектів, підзаконних нормативно-правових актів за участю зацікавлених осіб.

Список використаних джерел

1. Адміністративно-правове регулювання публічного адміністрування в Україні: навчальний посібник для студентів юридичних факультетів / О. Г. Бондар, Т. О. Коломєць, В. К. Колпаков, П. С. Лютиков, Ю. В. Пирожкова, А. А. Шарая. — Запоріжжя: ЗНУ, 2014. — 204 с. Administrative-pravove reguluvannya publichnogo administruvannya v Ukraini: navchalnyi posibnyk dlya studentiv yurydychnykh fakultetiv / O. G. Bondar, T. O. Kolomoets, V. K. Kolpakov, P. S. Liutikov, U. V. Pyrozhkova, A. A. Sharaya. — Zaporizhzhya: ZNU, 2014. — 214 s.
2. Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731 / Електронний ресурс — [Ре-

жим доступу]: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/731-92-п>. Polozhennia pro derzhavnu reestratsiu normativno-pravovykh aktiv ministerstv, inshykh organiv vykonavchoi vlady: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 grudnia 1992 r. № 731 // [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/731-92-п>

3. Гетьман Є. А. Нормотворча діяльність органів виконавчої влади: поняття, сутність, основні ознаки / Є. А. Гетьман // Європейські перспективи. — 2013. — № 6. — С. 42—47. Hetman E. A. Normotvorcha diyalnist organiv vykonavchoi vlady: ponyattia, sutnist, osnovni oznaky / E. A. Hetman // Evropeiski perspektyvy. — 2013. — № 6. — S. 42—47.

4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. С. Г. Сербогіної. — Х.: Право, 2011. — 360 с. Derzhavne budivnytstvo i mistseve samovriaduvannia v Ukraini: Pidruchnik dlya studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv / Za red. S.G. Serioginoi. — H.: Pravo, 2011. — 360 s.

5. Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630 // Офіційний вісник України. — 2014. — № 95. — Ст. 2729. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16 zhovtnia 2014 r. № 630 // Ofitsiynyi visnyk Ukraine. — 2014. — № 95. — St. 2729.

6. Про затвердження Регламенту Міністерства освіти і науки України: Наказ МОН від 12 липня 2013 р. № 969 // Електронний ресурс — [Режим доступу]: [old.mon.gov.ua/img/zstored/files/969\(1\).doc](http://old.mon.gov.ua/img/zstored/files/969(1).doc). Pro zatverdzhennia Reglamentu Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy: Nakaz MON vid 12 lypnya 2013 r. № 969 // [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: [old.mon.gov.ua/img/zstored/files/969\(1\).doc](http://old.mon.gov.ua/img/zstored/files/969(1).doc).

7. Адміністративно-правове регулювання публічного адміністрування в Україні: навчальний посібник для студентів юридичних факультетів / О.Г. Бондар, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, П. С. Лютіков, Ю.В. Пирожкова, А. А. Шарая. — Запоріжжя: ЗНУ, 2014. — 204 с. Administrativno-pravove reguliuvannia publichnogo administruvannia v Ukraini: navchalnyi posibnyk dlya studentiv yurydychnykh fakultetiv / O. G. Bondar, T.O. Kolomoets, V.K. Kolpakov, P.S. Liutikov, U. V. Pyrozhkova, A.A. Sharaya. — Zaporizhzhya: ZNU, 2014. — 214 s.

8. Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630 // Офіційний вісник України. — 2014. — № 95. — Ст. 2729. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16 zhovtnia 2014 r. № 630 // Ofitsiynyi visnyk Ukraine. — 2014. — № 95. — St. 2729.

9. Александрова Н. Нормотворча діяльність центральних органів виконавчої влади: деякі проблеми правового регулювання / Н. Александрова // Наукові записки. Том 90. Юридичні науки. — 2009. — С. 59—61. Alexandrova N. Normotvorcha diyalnist tsentralnykh organiv vykonavchoi

vlady: deyaki problemy pravovogo reguliuvannia / N. Alexandrova // Naukovi zapysky. Tom 90. Yurydychni nauky. — 2009. — S. 59—61.

10. Літня екзаменаційна сесія 2011/2012 навчального року: Розпорядження Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 18 травня 2012 р. № 24-р. // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: old.mon.gov.ua/files/normative/files...05/18/24.doc. Litnya ekzamenatsiyna sesiya 2011/2012 navchalnogo roku: Rozporyadzhennia Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy vid 18 travnya 2012 r. № 24-r. // [Elektronniy resurs]. — Rezhym dostupu: old.mon.gov.ua/files/normative/files...05/18/24.doc.

11. Охріменко Л. Нормотворча діяльність міністерств в Україні: проблеми реалізації / Л. Охріменко // Вісник Національної академії державного управління. — 2012. — № 3. — С. 182-189. Ohrimenko L. Normotvorcha diyalnist ministerstv v Ukraini: problemy realizatsii / L. Ohrimenko // Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnogo upravlinnya. — 2012. — № 3. — S. 182—189.

12. Журавльов Д. Правові форми діяльності центральних органів виконавчої влади України / Д. Журавльов // Публічне право. — 2013. — № 1(9). — С. 85—90. Zhuravliov D. Pravovi formy diyalnosti tsentralnyh organiv vykonavchoi vlady Ukrainy / D. Zhuravliov // Publichne pravo. — 2013. — № 1(9). — S. 85—90.

SHATALOVA L. LEGISLATION ACTIVITY OF THE MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

Стаття надійшла до редакції 30.10.15.